

Tervolan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen,
Rovaniemen kaupungin ympäristölautakunta,
ympäristötarkastaja Carita Lallukka

[carita.lallukka\(at\)rovaniemi.fi](mailto:carita.lallukka(at)rovaniemi.fi)

Lausuntopyyntö 7.2.2025

Morenia Oy:n maa-aineslupahakemus, Ketunmaan sora-alue, Ketunmaan 2E-luokan pohjavesialue, Tervola

Hakemus

Morenia Oy hakee maa-aineslain (555/1981) mukaista lupaa soran ja hiekan ottamiseksi Tervolan Kätkävaaran alueella sijaitsevalla tilalla Ketunmaan sora-alue RN:o 11:142, kiinteistötunnus 845-401-11-142. Hakemuksen perusteella lupaa haetaan nyt kymmeneksi (10) vuodeksi yhteensä 67 000 k-m³:n suuruiselle ottomäärälle noin 3,19 hehtaarin kokoiselta ottamisalueelta. Lisäksi haetaan lupaa aloittaa ottotoiminta ennen lupapäätöksen lainvoimaiseksi tuloa (MAL 21 §).

Hakemuksen mukainen kohde sijaitsee 2-luokan pohjavesialueella. Alueella tällä hetkellä voimassa oleva maa-aineslupa päättyy 30.6.2025. Hakemuksen mukaan alin suunniteltu ottotaso alueella on +95,0 metriä (N2000) ja ottosyvyys vaihtelee välillä 3-8 metriä. Ketunmaan sora-alueella sijaitsee pohjavesiputki, josta ylin mitattu pohjavedenpinnan taso on ollut +82,35 metriä (N2000, mitattu 7.9.2015). Ottamissuunnitelmassa esitetään, että ylimmän havaitun pohjavesipinnan yläpuolelle jätetään vähintään neljän (4) metrin suojaetäisyys.

Hakemuksen mukaan tavoitteena on, että alueella ei säilytetä polttoainesäiliöitä ollenkaan. Mikäli toiminnan aikana polttonesteitä kuitenkin joudutaan säilyttämään alueella edes lyhytaikaisesti, niille tehdään nesteitä läpäisemättömästä HPDE-kalvosta reunoilta ylös nostettu ja suojattu säilytysalusta. Polttoaineet kuljetetaan ja säilytetään kaksoisvaipallisissa säiliöissä. Myös tankkaus pyritään suorittamaan alueen ulkopuolella, mutta mikäli se ei ole mahdollista, suojataan tankattavan koneen ja polttoainesäiliön väliin jäävä alue polttoainevuotojen varalta Toiminnan ulkopuolella alueella ei säilytetä mitään polttoaineita tai öljytuotteita.

Hakemuksen mukaan reunat muotoillaan maisemaan ja ympäröiviin luonnon pinnanmuotoihin soveltuvasti kaltevuuteen 1:2...1:3 tai ympäröivien pinnanmuotojen ja kaltevuuksien mukaan. Alueelta kuoritut pintamaat käytetään kokonaisuudessaan alueen maisemointiin. Toiminnan päätyttyä alue palautuu metsätalouskäyttöön. Ennen istutustöitä tehdään metsittämissuunnitelma.

6.3.2025

Pohjavesialue

Suunniteltu ottamisalue sijaitsee Ketunmaan (1284517) vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueella, jonka pohjavedestä pintavesi- tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen (2E-luokka).

Pohjavesialue sijaitsee Kätkävaaran koillisrinteille syntyneessä rantakerrostumassa, joka suurelta osin sijaitsee moreenin päällä. Aines on muodostuman länsipään ylärinteessä karkeaa, kivistä soraa. Muualla aines on soraista hiekkaa ja itäreunassa hiekkaa. Muodostuma saa pohjavetensä Kätkävaaran rinteiltä tapahtuvasta valunnasta purkautuen pohjoispuolella Peuraajaan ja siitä edelleen Louejokeen. Alueen laskennallinen antoisuus on 1700 m³/d.

Pohjavesialueen kaakkoiskulmassa, suon laidassa, on avolähde, joka kesällä 2017 tehdyn inventoinnin mukaan täyttää E-luokan kriteerit. Kohde on melko laaja ja monipuolinen, ja sen sammallajistossa esiintyvät mm. purolähdesammal ja rassisammal.

Valtakunnallisesti arvokas rantakerrostuma

Suunniteltu maa-ainesten ottamisalue sijaitsee kokonaan Kätkävaaran valtakunnallisesti arvokkaalla rantakerrostumalla (TUU-13-137). Kyseinen rantakerrostuma on alkanut muodostua Kätkävaaran ympärille, kun vaaran laki on maankohoamisen seurauksena paljastunut Ancylusjärven peitosta n. 9 800 vuotta sitten. Kyseessä oleva muodostuma on inventoitu valtakunnallisesti ja se on arvoluokitettu geologisten, maisemallisten ja biologisten ominaisuuksiensa perusteella arvoluokkaan 2.

Arvotukseen on vaikuttanut myös muodostumien luonnontilaisuus, kulttuurihistoriallinen arvo sekä niiden merkitys virkistyskäytölle ja vesihuollolle. Muodostumien arvotarkastelu perustuu pääosin maa-aineslain mukaisiin ympäristökriteereihin. Valtakunnallisesti arvokkaiden tuuli- ja rantakerrostumien tutkimushanke on raportoitu vuonna 2011 (Valtakunnallisesti arvokkaat tuuli- ja rantakerrostumat, Suomen ympäristö, ympäristöministeriö 32/2011). Raportin mukaan luokkiin 1-4 kuuluvat muodostumat sisältävät sellaisia geologisia, biologisia tai maisemallisia arvoja, joilla on katsottu olevan maa-aineslain 3 §:n tarkoittamaa valtakunnallista tai muutoin huomattavaa merkitystä luonnonsuojelun kannalta.

Lapin ELY-keskus on antanut alueelle suunnitellusta ottamistoiminnasta ennakkolausunnon 20.12.2024 (LAPELY/5717/2024), jossa on tarkemmin kuvattu suunnitelma-aluetta ympäröivää valtakunnallisesti arvokasta tuuli- ja rantakerrostuma-aluetta.

Arvokas harjualue

Suunniteltu ottamistoiminta sijoittuu lisäksi Lapin Pohjavesien suojelun ja kiviaineshuollon yhteensovittamishankkeen (Poski) yhteydessä inventoidulle Kätkävaaran arvokkaalle harjualueelle. Harjualueen raja-alue on tarkistettu Poski-hankkeen 1. vaiheen yhteydessä (2015). Kyseessä on Kätkävaaran pohjois- ja

6.3.2025

koillissivulle on kerrostunut rantaterassi, joka erottuu ympäristöstään melko selvästi. Inventoinnin mukaan alueella on merkittäviä erikoisia luonnonesiintymiä sekä luonnonmaiseman kauneusarvoja. Alueella on myös monikäyttöarvoa porotalouden kannalta. Harjuaalue liittyy valtakunnallisesti arvokkaaseen rantakerrostuma-alueeseen (Kätkävaaran rantakerrostuma, TUU-13-137) ja valtakunnallisesti arvokkaaseen kallioalueeseen (Kätkävaaran kallioalue, KAO120155).

Lapin ELY-keskus on antanut alueelle suunnitellusta ottamistoiminnasta ennakkolausunnon 20.12.2024 (LAPELY/5717/2024), jossa on tarkemmin kuvattu suunnitelma-aluetta ympäröivää arvokasta harjuaaluetta.

Valtakunnallisesti arvokas kallioalue

Suunniteltu ottamisalue sijoittuu lisäksi valtakunnallisesti arvokkaan Kätkävaaran kallioalueen (KAO120155) välittömään läheisyyteen. Kätkävaara on luokiteltu arvoluokituksen perusteella ensimmäisen luokan kohteeksi, joita Lapissa on 3 kpl yhteensä 133 kohteesta. Luokittelu perustuu alueen geologiaan, biologiaan ja maisemaan ja edellisiä täydentävästi historiallisiin arvoihin, monikäyttöarvoihin, muuttuneisuuteen ja lähiympäristön arvoihin.

Valtakunnallisesti arvokkaiden kallioalueiden inventointi on raportoitu kokonaisuudessaan vuonna 2024 (Valtakunnallisesti arvokkaat kallioalueet, loppuraportti, osat 1 ja 2, Ympäristöministeriön julkaisuja 2024:2).

Lapin ELY-keskus on antanut alueelle suunnitellusta ottamistoiminnasta ennakkolausunnon 20.12.2024 (LAPELY/5717/2024), jossa on tarkemmin kuvattu suunnitelma-alueen välittömään läheisyyteen sijoittuvaa valtakunnallisesti arvokasta kallioaluetta.

Kaavatilanne

Lapin ELY-keskus toteaa, että suunniteltu ottamisalue sijoittuu 11.9.2015 lainvoiman saaneessa Länsi-Lapin maakuntakaavassa osoitetulle maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta (MU 6018, Kätkävaara). Merkinnällä osoitetaan alueita, jotka on tarkoitettu pääasiassa maa- ja metsätalouden harjoittamiseen, joille suuntautuu ulkoilupaineita ja joille on tarkoitus sijoittaa ulkoilun ohjaamistarpeen vuoksi polkuja tai ulkoilureittejä levähdys- ja muine tukialueineen.

Suunniteltu ottamisalue sijoittuu myös maakuntakaavaan merkitylle tärkeälle tai vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueelle. Kaavamääräyksen mukaan *"Aluetta koskevat toimenpiteet on suunniteltava siten, että pohjaveden laatu ja määrä eivät niiden vaikutuksesta heikkene."*

Lisäksi suunniteltu ottamisalue sijoittuu maakuntakaavaan merkitylle matkailun vetovoima-alueelle, matkailun ja virkistyskehtämisen kohdealueelle (mv 8416, Simojoki-Martimoaapa Kemijokivarsi-Törmävaara-Kätkävaara). Merkinnällä osoitetaan matkailun ja virkistyskehtämisen vyöhykkeitä, joihin kohdistuu alueidenkäyttöllisiä

6.3.2025

kehittämistarpeita ja niiden yhteensovittamista. Kaavamääräyksen mukaan *”Aluetta tulee kehittää matkailupalvelukohteiden, maaseutumatkailun, palvelujen ja reitistöjen yhteistoiminnallisena kokonaisuutena alueen pääkäyttötarkoitusten kanssa yhteen sopivalla tavalla. Kulttuuriperintö-, maisema- ja luontoarvoja tulee vaalia matkailun vetovoimatekijöinä.”*

Suunnitelulla alueella ei ole oikeusvaikutteista yleis- tai asemakaavaa. ELY-keskuksen näkemys on, että suunniteltu hanke ei vaikeuta alueen käyttämistä maakuntakaavassa osoitettuun tarkoitukseen, mikäli toiminnalla pyritään ottamistoiminnan päättämiseen ja alueen jälkihoitamiseen.

Luonnonsuojelu

Lapin ELY-keskus toteaa, että maa-aines- ja ympäristölupahakemuksen mukaiselta toiminta-alueelta tai sen arvioidulta vaikutusalueelta ei tunneta luonnonsuojeluasetuksen (1066/2023) liitteiden 1 ja 3 koko maassa rauhoitettujen eläin- ja kasvilajien esiintymiä, ei liitteen 5 Pohjois-Pohjanmaan, Kainuun ja Lapin maakunnissa rauhoitettuja putkilokasveja, ei liitteen 6 uhanalaisten ja erityisesti suojeltavien lajien havaintopaikkoja eikä luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteiden II ja IV eläin- tai kasvilajien havaintopaikkoja (Lajitietokeskuksen viranomaisportaali 27.2.2025). Toiminta-alueelta tai sen vaikutusalueelle ei ole myöskään tiedossa olevia luonnonsuojelulain mukaisia aluemaisia kohteita, mitkä tulisi huomioida lupaharkinnassa ja luvitettavan toiminnan toteuttamisessa.

Sovellettava lainsäädäntö ja ohjeistus

Maa-ainelain 3 §:n mukaan aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu muun muassa tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantumista, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa. Maa-ainesten ottamista koskevassa lupaharkinnassa ja lupaehdoissa otetaan huomioon myös maa-ainelain 3 §:n ympäristöperusteiset rajoitukset muun muassa kauniin maisemakuvan, luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien turmelemisesta taikka ne lain 3 §:ssä mainitut muut rajoitukset, joilla pyritään estämään huomattavat tai laajalle ulottuvat vahingolliset vaikutukset asutukselle tai ympäristölle.

Ympäristönsuojelulain pohjaveden pilaamiskielto (YSL 17 §) kieltää pohjaveden pilaamisen ja laadun vaarantamisen. Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, ettei toiminnasta aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja että pilaantumista voidaan ehkäistä.

Ympäristöministeriön oppaassa *Maa-ainesten ottaminen – opas ainesten kestäväan käyttöön* (Ympäristöministeriön julkaisuja, 2023:30) on ohjeistettu muun muassa pohjaveden pinnan päälle jätettävistä suojakerrospaksuuksista sekä jälkihoito- ja maisemointitoimenpiteistä.

Asian aiempi käsittely

6.3.2025

Lapin ELY-keskus on antanut suunnitellusta ottamistoiminnasta ennakkolausunnon 20.12.2024 (LAPELY/5717/2024). ELY-keskus on lausunnossaan todennut, että suunniteltu toiminta sijoittuu kokonaan Ketunmaan 2E-luokan pohjavesialueen varsinaiselle pohjaveden muodostumisalueelle, valtakunnallisesti arvokkaalle rantakerrostuma-alueelle ja arvokkaalle harjuaalueelle. Alustavasti suunniteltu ottamistoiminta avaisi myös uutta luonnontilaista aluetta. ELY-keskus on katsonut, että suunnitelman mukaisella kohteella ei tule enää laajentaa maa-ainesten ottamistoimintaa viereiselle tilalle ja, että ottamisalueen laajentaminen ennestään avaamattomalle alueelle vaarantaa valtakunnallisesti arvokkaan rantakerrostuman sekä arvokkaan harjuaalueen arvot maa-ainelain 3 §:n vastaisesti. ELY-keskus on lisäksi huomauttanut, että se on jo aiemman aluetta koskevan lupamenettelyn yhteydessä vuonna 2015 (lausunnot 4.2.2015 ja 3.6.2015, LAPELY/1481/2014) edellyttänyt toiminnan rajaamista vain olemassa olevalle ottoalueelle ja edellyttänyt jättämään neitseelliset alueet toiminnan ulkopuolelle. ELY-keskus on katsonut, että olemassa olevalle ottoalueelle (tilan Ketunmaan sora-alue RN:o 11:142) tulisi kohdistaa toimenpiteitä ensisijaisesti enää ainoastaan lyhytaikaisesti maisemointitarkoituksessa ja, että alueelta voidaan ottaa enää vain viimeisimmästä luvasta ottamatta jäävä ainesmäärä. Lisäksi ELY-keskus on katsonut, että ottamistoiminnan jatkaminen voi olla alueella mahdollista ilman MAL 3 § vastaisia vaikutuksia vain siinä tapauksessa, että toiminta sijoittuu vain jo olemassa olevalle alueelle ja, että toiminnalla pyritään lopettamaan ottamistoiminta alueella ja maisemoimaan alue muuhun ympäristöön sopivaksi.

Edellytykset maa-ainesten otolle

Hakemuksen mukainen ottamistoiminta sijoittuu pohjavesialueelle, valtakunnallisesti arvokkaalle rantakerrostumalle ja arvokkaalle harjuaalueelle. Suunniteltu soranottotoiminta sijoittuu pohjavesialueen keskiosaan, pohjaveden varsinaiselle muodostumisalueelle vanhan ottoalueen yhteyteen.

Lapin ELY-keskus katsoo edelleen, että hakemuksen mukaisella alueella on mahdollista toteuttaa enää vain vanhan ottoalueen jälkihoitoon ja maisemointiin tähtäävää lyhytaikaista maa-ainesten ottamista eli ns. maisemointiottoa. ELY-keskus katsoo, että kyseessä oleva ottamisalue on tarpeen jälkihoitaa ja jälkihoidon avulla vähennetään esimerkiksi ottamistoiminnan haitallisia vaikutuksia pohjaveteen sekä sopeutetaan alue ympäröivään luontoon.

Hakemukseen on muutettu ELY-keskuksen ennakkolausunnossa edellyttämiä asioita, kuten pienennetty haettavaa ottoaluetta ja -määrää.

ELY-keskus kuitenkin huomauttaa, että hakemuksesta ei käy selvästi ilmi, että kyseessä olisi maisemointiin ja jälkihoitoon tähtäävä toiminta, kun alueelta otettava aines aiotaan käyttää lähiseutujen kiviainestarpeisiin ja lupaa on haettu kymmeneksi vuodeksi. Hakemuksessa ei myöskään ole otettu kantaa siihen, paljonko (% tai k-m^3) kokonaisottomäärästä ($67\ 000\ \text{k-m}^3$) on tarkoitus käyttää alueen maisemointiin ja paljonko muuhun toimintaan. Myös maisemointitoimet alueella on esitetty melko suppeasti ja yleisellä tasolla. Tältä osin ELY-keskus edelleen korostaa, että

6.3.2025

maisemointiottamisen tarkoituksena on käyttää saatava aines pääosin alueen jälkihoitotöihin, eikä hyötyä siitä taloudellisesti.

Lupaharkinnassa tulee huomioida edellä ja seuraavassa esitetyt asiat:

Ottamisaika

Lähtökohtaisesti, koska hakemuksen mukaisella toiminnalla on tarkoitus saattaa ottamistoiminta alueella loppuun sekä jälkihoitaa ja maisemoida alue, ELY-keskus katsoo, että lupaa ei tulisi myöntää viittä (5) vuotta pidemmäksi ajaksi.

Ottamistoiminta ja suojakerrospaksuudet

ELY-keskus katsoo, että pohjavesialueella toimittaessa on noudatettava erityistä huolellisuutta. Ottoalueen korot tulee merkitä alueelle näkyvästi ja riittävän tiheästi, jotta alinta ottotasoa ei aliteta missään tilanteessa ja että pohjaveden pinnan päälle jää aina vähintään neljän (4) metrin suojakerros koskemattomaa maa-ainesta. Korot tulee myös tarkistaa riittävän usein, ja korkotasojen mittauksesta tulee pitää työmaapäiväkirjaa.

Toiminnassa tulee myös huolehtia siitä, ettei maaperään ja pohjaveteen pääse polttoainepäästöjä. Mahdolliset päästöt on välittömästi ilmoitettava valvovalle viranomaiselle. Pohjavesialueella ei myöskään tule säilyttää poltto- ja voiteluaineita, eikä koneita tule huoltaa tai tankata ottamisalueella. Alueella ei myöskään tule säilyttää työkoneita. Lisäksi ELY-keskus muistuttaa, että pölyämisen ehkäisyyn ei tule pohjavesialueella käyttää suolaamista.

Jätteiden, ylijäämämassojen ym. sijoittaminen ottamisalueelle ei ole sallittua, eikä pohjavesialueelle tule varastoida muualta tuotua kiviainesta, kuten kalliomursketta.

ELY-keskus myös muistuttaa, että kaikkien jätevesien imeyttäminen maaperään on luokitellulla pohjavesialueella kielletty.

Tarkkailu

Hakemuksessa on esitetty pohjavesivaikutusten tarkkailusuunnitelmaksi 1-2 kertaa vuodessa tehtävää pohjavedenpinnantason mittausta, mikäli alueella on ottamistoimintaa sekä tarvittaessa tehtävää vesinäytteenottoa.

Lapin ELY-keskus katsoo, että tarkkailua tulee tehdä pohjaveden pinnankorkeuden osalta neljä (4) kertaa vuodessa. Pohjaveden tarkkailutulokset tulee toimittaa valvojalle vuosittain sähköisesti.

Mikäli alueelta tutkitaan myös vedenlaatua, tulee määritystulosten lisäksi tarkkailuraportista ilmetä näytteenottopäivämäärä, näytteenottaja, näytteenottotapa, määrityksen tehnyt laboratorio, käytetyt menetelmät sekä niiden mittausepävarmuudet ja akkreditointi. Lisäksi toiminnanharjoittajan tulee huolehtia siitä, että alueella sijaitsevien tai alueelle asennettavien havaintoputkien putkikortit on toimitettu Lapin ELY-keskukselle havaintopaikan tallennusta varten, jotta määritykset tekevä laboratorio voi toimittaa tarkkailutulokset myös suoraan pohjavesitietojärjestelmään (Pisara/Povet).

6.3.2025

Toiminnanharjoittajan tulee myös varmistaa, että laboratorio vie tulokset pohjavesitietojärjestelmään.

Jälkihoito ja maisemointi

Koska kyseessä on pohjavesialueelle, valtakunnallisesti arvokkaalle rantakerrostumalle ja arvokkaalle harjualueelle sijoittuva toiminta, on jälkihoitotoissa oltava erityisen huolellinen. On tärkeää, että jälkihoito- ja maisemointitoita tehdään alueella otton edetessä vähintään hakemuksessa esitetyn mukaisesti. Jälkihoitotyöt tulee yksilöidä mahdollisessa lupapäätöksessä.

ELY-keskus katsoo, että Ketunmaan alueella keskeinen jälkihoitotoimenpide on alueen metsittäminen alueelle tyypillisillä puuntaimilla. Lisäksi ELY-keskus katsoo, että valvovalle viranomaiselle tulee esittää hyvissä ajoin ennen lupa-ajan päättymistä tarkempi suunnitelma alueen lopullisesta maisemoinnista, sillä alueen jälkihoitotyöt ja maisemointi tulee tehdä luvan voimassaoloaikana ja alueella tulee kiinnittää erityistä huomiota alueen sopeuttamisessa ympäröivään maastoon. Seuraavassa on esitetty yleisiä periaatteita maisemoinnin ja jälkihoidon toteuttamisesta:

Ottamisalue tulee jälkihoitaa välittömästi ottotoiminnan päätyttyä pohjaveden laadun turvaamiseksi. Pohjaveden suojelun kannalta on tärkeää, että asianmukaisin jälkihoitotoimenpitein alueelle aikaansaadaan otton päätyttyä mahdollisimman nopeasti uusi maannoskerros. Pintamateriaalina tulee ensisijaisesti käyttää alueen alkuperäistä pintakerrosta. Alkuperäisen pintakerroksen kangashumus ja sen alapuolella oleva rikastumiskerros tulisi kuoria ja varastoida erikseen ottamisalueen reunoille ennen toiminnan aloittamista. Pintamaat tulee levittää alueelle takaisin alkuperäisessä järjestyksessä. Kasvillisuuden ja pohjaveden kannalta paras tulos saavutetaan, kun maan ylin orgaanista ainesta sisältävä humuskerros (kunta) voidaan irrottaa ja levittää takaisin alueella laajoina mattoina. Pintamaiden varastointiaika tulisi olla mahdollisimman lyhyt, sillä pintakerroksen orgaaninen aines hajoaa nopeasti. Soveltuva varastointiaika on korkeintaan 2–3 vuotta.

Mikäli pintamateriaalia tuodaan alueelle ulkopuolelta, on siihen aina oltava lupaviranomaisen hyväksyntä, ja pintamateriaalina tulee käyttää ainoastaan puhtaita maa-aineksia, joista ei kulkeudu haitallisia aineita pohjaveteen. Toiminnanharjoittajan tulee pyydettyäessä pystyä esittämään aineksen alkuperä sekä tutkimustulokset aineksen puhtaudesta. Tässä yhteydessä ELY-keskus kuitenkin muistuttaa maisemointioton periaatteista, ja edellä todetusta, jonka mukaan maisemointiin tulee käyttää ensisijaisesti alueen omaa maa-ainesta.

Jälkihoitoa toteutettaessa tulee huolehtia siitä, ettei pohjavesialueella levitettävä pintamateriaali ole liian hienorakeista. Hienorakeinen maalaji vähentää pohjaveden muodostumista ja soveltuu huonosti kasvillisuuden kasvualustaksi. Myöskään karike ja kuorike eivät sovellu pohjavesialueella käytettäväksi.

6.3.2025

Lupa-ajan päätyttyä ottamisalueella ei tule olla maa-ainesvarastokasoja lainkaan, sillä ne estävät jälkihoidon toteuttamisen. Tiivistyneet tienpohjat ja varastokasojen pohjat tulee möyhiä ja pehmentää toiminnan loputtua, sillä tiivis maaperä läpäisee vettä huonosti ja vähentää siten muodostuvan pohjaveden määrää.

Lapin ELY-keskus suosittelee, että maisemoinnissa ja jälkihoitotöiden suunnittelussa käytetään päivitettyä maa-ainesopasta (*Maa-ainesten ottaminen – opas ainesten kestävään käyttöön*, Ympäristöministeriön julkaisuja, 2023:30).

Johtopäätökset

Lapin ELY-keskus katsoo, että pienimuotoinen ja alueen maisemointiin ja jälkihoitoon tähtäävä maa-ainesten ottaminen suunnitellulta alueelta voi olla mahdollista ilman, että hankkeesta aiheutuu maa-aineslain vastaisia vaikutuksia, mikäli lupaharkinnassa huomioidaan edellä esitetyt seikat.

ELY-keskus korostaa ottamisen vaiheistamista ja huolellista toimintakulttuuria ja muistuttaa, että toiminnanharjoittaja on aina vesilain mukaisessa vastuussa mahdollisista vesiin kohdistuvista haitoista ja siten velvollinen muun muassa tarvittaviin korjaus- ja korvaustoimenpiteisiin.

Päätökset asiassa pyydetään lähettämään tiedoksi Lapin ELY-keskukselle (MAL 19 §). Lupapäätökseen tulee merkitä luvan viimeinen voimassaolopäivä. Lupapäätös maa-ainesten ottamisesta tulee viedä myös maa-ainesten ottamisen tietojärjestelmään (NOTTO) Suomi.fi palvelusta löytyvällä sähköisellä ilmoituslomakkeella.

Luvanhaltijan on tehtävä maa-aineslain 23 a §:n 1 momentissa tarkoitetun otetun aineksen määrää ja laatua koskeva ilmoitus lupaviranomaiselle vuosittain viimeistään tammikuun 31. päivänä. Ottamistoiminnan loputtua on pidettävä lopputarkastus.

Lausunnon valmisteluun on osallistunut ylitarkastaja Piippa Wäli (luonto).

Asiakirjan hyväksyminen

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. merkintä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla. Asian on esitellyt ylitarkastaja Pia Lindholm ja ratkaissut hydrogeologi Anne Lindholm.

Tämä asiakirja LAPELY/5717/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LAPELY/5717/2024 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Lindholm Pia 06.03.2025 14:22

Ratkaisija Lindholm Anne 06.03.2025 14:25